

zuala ob prevratu silno razploditi iz Ljubljane po celi Sloveniji, ki je imela vsa ta leta dovolj prilike uživati njih »vladavine« in državotvorno delo. To so oni gosposki privilegirani junaki iz Ljubljane, ki so pripravljali se žrtvovati do neskončnosti za vsako vlado, ki daje njim prosto roko na vse strani. Tei irakarski gospodji bo treba po 18. marcu pokazati pot nazaj v Ljubljano za vedno, če hočemo da dobi naše prebivalstvo nekoliko druge pojme o naši državi in državni upravi.

Iz volilne borbe. Dne 15. tm. bi se moralo vršiti v Beogradu zborovanje beograjskih komunistov, na katerem bi postavili kandidatsko listo komunistične stranke za Beograd. Policija pa je zborovanje prepovedala. — Stojan Protić je v »Radikalu« izjavil, da ni dal on Radića aretirati, nego Pribičević. Protić ni iskal Radića, ampak Radić njega v Rimskih toplicah. Na zborovanju republikanske stranke je prišlo do pretepev, tako da je morala policija posredovati.

Svetozar Pribičević o Pašću. V »Novem Listu« objavlja minister n. r. Sv. Pribičević članek, v katerem trdi, da Pašćeva vlada vodi volitve le proti demokratom, toraj proti stranki, ki ima brez dvoma največ zaslug za edinstvo države. Pašć ne nastopa proti Turkom, Nemcem in Madžarom, temveč se celo z njimi pogaja, ne vodi volitev proti separatistom, niti proti Radiću. Na zborovanju v Kostanjevici je razgnala vlada seljake in učitelje. Frankovcem se pa ni zgodilo nič. Pribičević zaključuje, da se tako država ne gradi, temveč ruši. Prišli smo tako daleč, da vživajo separatistični in iredentistični elementi prednosti v škodo iskrenih domoljubov.

Lord Curzon o ruhrskem konfliktu. Na seji lordske zbornice 13. tm. je govoril angleški zunanji minister lord Curzon, ki je obširno razpravljal o ruhrskem konfliktu. Povdarjal je, da Francija stoji pred velikanskimi težavami, ker jo čaka težavna naloga, da vstvari v zasedenem ozemlju popolnoma nov gospodarski organizem. Operacije, ki so imele s početka gospodarski značaj, so se spremenile v političen dogodek. Kakor so sedaj razmere, ne more priti v poštev nobeno posredovanje.

Turki se pripravljajo v Traciji. Turki se pripravljajo z vso naglico v vzhodni Traciji, municijo dobivajo baje od Bolgarov. Grški vladika v Cataldži je bil izročen sodišču zaradi vložitve, tudi veliko drugih cerkvenih dostojanstvenikov je obtoženih zaradi istega pregreška. Turki prodajajo posestva, iz katerih so pregnali Grke.

Celjske novice.

Jugoslovenom in slovenkam mesta Celja in okolice! Pripravljalni odbor »Organizacije jugoslovanskih nacionalistov Or-ju-na« v Celju naznanja vsem svojim bratom in sestram, da se na dne 18. febr. 1923 ob pol 11. uri določeni ustanovni občni zbor organizacije jugoslovanskih nacionali-

drugod je dostop lahek in bolj zložen. Na ednem vršičku - zagledamo tržangulacijsko znamenje, znak, da smo bližju cilja.

Vrhov ima Peca več, najvišji — kota po karti je 2126 m nad morjem — je v Avstriji.

Na našem ozemlju je Velika Kopa, kot domačini vrh imenujejo (kota 2110) in Kordežova glava, imenovana po posestniku Kordežu v dolini Tople.

Med ruševjem zagledamo polno ovac. Na klic se prikaže tudi kmalu star pastir, ki nam rade volje kaže pot.

Celo poletje prebiva tu sam s svojimi ovcami.

Ko smo stopili na vrh, onemeli smo nad sijanim razgledom, ki se je nudil.

Prvi pozdrav gre v Celovec, našo staroslavno nam ugrabljeno prestolico, ki ga jasno razločujemo. Stolp stolne cerkve, Križna gora, Vrbsko jezero so vidni razločno prostim očesom.

Cela slovenska Koroška je kot na dlani pred nami. Oko nam solzi, posebno naš prijatelj France, naš z dušo in telom, ne more pozabiti ter se ne more nagledati krasote krajev, ki so nam ugrabljeni. Kar prenese Slovenija gorovja, kar ga nosi Korotan vse se svetli v jutranjem solncu.

Daljno koroško - italijansko, solno-graško in štajersko gorovje je prav do-

stov vsled trenutno nastalih zaprek ne vrši, ter da se tozadevno vabilo objavljeno v zadnjem listu »Nova Doba« prekliče. Vpisovanje in sprejemanje članov pa se kakor do sedaj še vedno vrši kakor že objavljeno.

Prejeli smo. Jugoslovani! Jugoslovanke! Mestni odbor organizacije jugoslovanskih nacionalistov »Or-ju-na« v Celju naznanja vsem narodnim zavednim Jugoslovanom mesta Celje, da se od 8. 2. do vštveši 18. 2. tl. vsaki dan med 17. in 20. uro, izvzemši nedelje dne 11. 2. tl. med 9. in 12. uro vrši sprejemanje članov in članic v klubovi sobi hotela »Balkan« v Celju, Gosposka ulica. Dolžnost vsakega narodno - zavednega Jugoslavana, posebno pa »Sokola« je, da stopi v naše bratske vrste ter skupno z nami pomaga ščititi ugled in dostojanstvo naše jugoslovanske domovine, pred različnimi nacionalnimi propalnicami. V slogi in bratstvu je moč! — Odbor.

Olepševalno društvo v Celju je imelo v četrtek 15. tm. svoj letošnji redni občni zbor. Zborovanje je otvoril in vodil društveni predsednik g. nadkomisar Šubic, ki je pozdravil navzočega g. župana dr. Hrašovca in občinske svetnike ter že koj uvodoma omenil, da je bistvena točka dnevnega reda sprememba društvenih pravil v tem smislu, da postane dosedanje Olepševalno društvo član Zveze za tujski promet v Ljubljani ter tudi v tem smislu pravila preuredi in svoj delokrog razširi. O delovanju društva, ki je bilo v pretečenem letu, izredno živahno in uspešno, kar priča zlasti naš mestni vrt, ki je v čast in ponos mestu Celju, podamo podrobnejše poročilo prihodnjič. Pri volitvah je bil izvoljen z vslikom zopet za predsednika g. nadkomisar Šubic, v ostali odbor pa gg. Bizjak, Videnšek, Natek, Pelikan, Rihteršič, gospa Kalkanova, ga. Turnšek-ova, Volovšek, Serajnik, Križanič, Tiller, Sirec. Društvu, ki s toliko vnemo in ljubeznijo ter okusom skrbi za naš mestni vrt ter druge nasade, želimo kar največjih uspehov in zasluženega razumevanja tako v občinstvu, kakor tudi pri vseh merodajnih činiteljih, zlasti tudi pri mestni občini, ki je že doslej v tem pogledu mnogo storila.

Umrl je v celjski javni bolnici po daljšem, težkem trpljenju v starosti 70. let g. Ivan Novačan, posestnik v Trnovljah, oče pisatelja dr. Anton Novačana. Delavnemu, skrbnemu gospodarju časten spomin. Rodbini naše sožalje!

Odlikovan je z redom sv. Save četrte stopnje g. Jaroslav Plzak, ravnatelj tukajšnje rudarske šole. Odlikovancu iskreno čestitamo.

Statistika obrtnega naraščanja. Pri obrtnih zadrugah v Celju se je za 4. četrletje v letu 1922 oprostilo 68 vajencev in sicer: 12 mesarjev, 12 čevljarjev, 5 krojačev, 4 šivilje, 4 peki, 3 gostilničarji, 2 kolarja, 2 ključavničarja, 2 mehhanika, 2 sodarja, 2 zlatarja, 2 brivca, 1 prekajevalec, 1 kovač, 1 usnar, 1 sedlar, 1 slikar, 1 klobučar, 1 modistinja. Skušnji podvrženi vajenci vseh strok so napravili izpite deloma z dobrim, de-

bro vidno. Savinjska dolina, Celje z gradom in cerkvico sv. Miklavža ali si že vstala ali še spiš spanje pravičnega?

Pred tem izletom smo večkrat iz kapucinskega mostu gledali široko kupolo Pece ter ugibali, kakšen razgled da nudi.

To vprašanje je vzbujalo cele debate in prepire. Turisti, ki so jih polni vsi uradi, so bili raznega mnenja oziroma sploh nobenega, ker gore še videli niso.

V silki sem se zatekel na državno pravdnitvo, pa ne radi paragrafov, katerih me Bog varuj, temveč k prijatelju, o katerem vem, da je imel Peco že pod svojimi čevlji, ter je še čisto krven Korošec po vrhu!

Skoraj nahrulil me je, ko sem si dovolil po ponižnih Jakatovih informacijah pripomniti, da razgled s Pece ni posebnega!

Užaljen je do dna duše, češ, da si taka vprašanja oziroma namigavanja prepove, in če mu ne verjamemo naj se o tem sami prepričamo!

Ker nisem prijatelj prepira, sem se dostojno zahvalil in odšel, ter se ravnal po njegovem naročilu.

Društvo, ki me je poslalo poizvedovati, pa sem ozmerjal brez ozira na jasne določbe našega kazenskega zakona, ter hvala Bogu tudi brez posledic.

loma s prav dobrim uspehom. Edea mizar, ki je izdelal krasen mizarski izdelek je dobil še poleg nagrado 25 Din.

Areiran je bil Alojz Ostrožnik rodom iz Lokrovca, ker je z večjo tatinsko družbo izvršil razne tatvine. Oddan je bil tukajšnjemu okrožnemu sodišču.

Policijske vesti. Zgubilo se je od 13. dec. 1922 do 13. febr. 1923: Kobal Ciril, črno listnico z vsebino 600 Din; Cestnik Srečko, listnico iz črnega usnja z vsebino 100 Din in eno potrdilo; Pak Karl, listnico iz rujavega usnja z vsebino 10 Din in zlat poročni prstan; Kedl Marija, ročno torbico z vsebino 8102 K; Vengust Marija, črno ročno torbico z vsebino 218 K; Novak Lea, usnjato denarnico z vsebino 180 K; Rakusch Marta, ovratnico iz belih korralov v vrednosti 5000 Din; Srnovršnik-Ljubica, srebrno ovratno verižico v vrednosti 150 Din; Hajdinger Ludv., zlate naočnike (ščipalnik); Žilavski Ignac, zlati gumb v vrednosti 500 Din; Mlakar Vekoslav, srebrno uro (omega) z monogramom L. M., vredna 1250 Din; Jurše Jakob, 1500 Din; Blatnik Just, 1 dežnik v vrednosti 100 Din. —

Najdbe od 23. dec. 1922 do 15. febr. 1923. V Gaberju 1 klubok temno-sive barve; na Cankarjevi cesti ročno torbico iz želvine kože; v Gosposki ulici 1 črna šerpa (Shal); v Gosposki ulici 1 zlati obesek v obliki srca; 1 denarnica z malo svoto; Za kresijo mala svota denarja; na Glavnem trgu 1 rujava usnjata denarnica z legitimacijo češkega Sokola in različni drugimi potrdili, 2 vozna listka in 1 šolsko spričevalo glaseče na ime M. Poženel; na Kralja Petra cesti 1 zlato vratno verižico; na Glavnem trgu 1 srebrno verižico; v Prešernovi ulici 1 10 dinarski bankovec; pred hotelom »Union« 1 ženska kapa; na Aleksandrovi cesti 1 denarnica z večjo svoto denarja; na Glavnem trgu ena črna usnjata denarnica z malo vsoto in v Gosposki ulici en škaf.

Tržne cene v Celju, dne 15. febr. 1923 v dinarjih. Govedina: v mesnicah I. vrste 16, II. 15, na trgu I. 13, II. 12, 1 kg. v ampov 7, pljuč 7, jeter 12, ledje 12, loja 16; teletina: 1 kg telečjega mesa I. 18,50, II. 17,50, jeter 17,50, pljuč 9; svinjina: 1 kg praščjega mesa I. 30, II. 25, pljuč 13, jeter 16, slanina I. 38, II. 36, na debelo 34,50, masti 40, na debelo 38, šunke 37,50, prekajenega mesa I. 37,50, II. 35, prekajenih parčjev 15, prekajene glave 16, jezika 35; klobase: 1 kg krakovskih 40, debrecinskih 40, hrenovk 30, safalad 27,50, posebnih 27,50, tlačenk 25, svežih kranjskih 40, suhih 44, salami fine 90; perutnina: 1 kom., piščanec majhen 15, večji 20, kokoš 27,50, petelin 27,50, puran 100, domač zajec, manjši 15, večji 20; 1 l mleka 3,50, 1 kg surovega masla 50, čajnega 65, masla 45, bolinjskega sira 50—60, sirčka 13, eno jajce 2; pijače: 1 l starega vina 12, novega 10, piva 6, žganja 28; kruh: 1 kg belega 7,50, črnega 6,50, žemlje 5—5½ dkg —,50; sadje: 1 kg jabolk 4, orehov 7, luščenih orehov 30, suhih češpelj 8, suhih hrušk 7; specerijsko blago: 1 kg kave Portorilko 65, Santos 50, Rio 42, pražene

Iz Kotnikove domačije na vrh rabili smo 2½ uri vztrajne in naporene hoje.

Dolgo, dolgo smo sedeli zamaknjeni v čuda narave, ter uživali veličasten razgled. Niti govoriti se nam ni ljubilo, takšna krasota, in tak mir nas je obdajal.

Končno so nas želodec, suho grlo, in mejni znaki z napisom »Österreich — SHS« opomnili glasno in jasno, da je treba misliti na okrepčilo.

Peca ima pred drugimi visokimi gorami znamenitosti, živ studenec tik pod vrhom.

Vsak večji zemljevid ima vrisan ta studenec, ki ga imenujejo »Knips«.

Mal je in komaj curlja voda, vendar je v najhujši vročini ne zmanjka ter daje žejnim zadosti okrepčila.

Naša armada je hrabro prekoračila mejo, razvila se v bojno vrsto ter korakala sovražniku naproti. Knips blagovoli namreč izvirati v Avstriji, naše grlo pa je jugoslovansko.

Ker sta sodruza stara in izkušena vojsčalka in je tudi moj daljnogled nedvomno ugotovil, da je bojišče očiščeno, smo hrabro dospeli do studenca, ter se krog njega utaborili.

Zobje so nastopili svojo ulogo, ter nož je pel smrtno pesem prigrizkom, ki so se prikazovali iz nahrbtnikov. Najbolje je služil črnski kruh. Kar reži se nam je, ko smo ga nosili v taki vročini

I. 70, II. 64, III. 50, kristalnega sladkorja 22, sladkorja v kockah 24, kavne primesi 20, riža I. 14, II. 9, 1 l namiznega olja 30—32, bučnega 32—33, vinskega kisa 4, navadnega kisa 3, petroleja 6,50, spirita denat 12, 1 kg soli 3,50, celega popra 36, mletega popra 40, paprike 60, sladke paprike 90, riževega škroba 44, pšeničnega škroba 12, testenin I. 20, II. 15, mila 20—22, karbida 6,50; mlevski izdelki: 1 kg moke št. 00 7,70, 0 7,60, 2 7,20, 4 6,60, 6 5,80, ržena moka 5,80, kaše 6,75, ješprenja 5,25, otrobov 2,50, koruzne moke 4,25, koruznega zdroba 5,25, pšeničnega zdroba 7,80, ajdove moke 7, 25, na drobno 20 p pri kg več; kurivo: q premoga, črni 40—41, rujavi 23, m³ trdih drv 125, q 37,50, m³ mehkih 100, q 30; krma: q sladkega sena 225, pol sladkega sena 200, kislega sena 175, slame 125; zelenjava in gobe: solate endivija 1 kom I—1,50, 1 kg radiča 20, kislega zelja 5,50, ohrovt 6, karfiol 1 glava 3, 1 kg čebule 6, česna 15, krompirja 1,75, repe 1 kom —,50, 1 krožnik kisle repe 1,50, 1 kg suhih gob 17,50.

Kino Gaberje. Nedelja 18., ponedeljek 19. in torek 20. febr. »Vstajenje«, grandiozna drama v 5 deli po slovitem istoimenskem romanu Leva Tolstoja.

JDS.

Seja širšega odbora celjske organizacije JDS se je vršila pretečeno sredo ob obilni udeležbi strankinih pristašev vseh stanov. Pri zborovanju je bil tudi navzoč nosilec liste za mariborsko okrožje dr. Kukovec. Iz večurne debate o volilni agitaciji posnemamo, da vlada po večjih krajih in po deželi zelo živahno zanimanje za demokrasko stranko, katera edina more pokazati nekatere lepe uspehe v zadnji narodni skupščini. Strankini zaupniki po deželi, ki naj bodo v stalnih stikih s centralnim strankinim vodstvom, dobe vsa potrebna navodila.

Sokolstvo.

Občni zbor Sokolske župe v Celju se vrši v nedeljo, dne 18. februarja ob 9. uri dopoldne v telovadnici celjskega Sokola. Dnevni red: 1. nagovor staroste, 2. poročilo funkcionarjev: tajnika, blagajnika, načelnika in predsednika prosvetnega odseka, 3. volitve in 4. slučajnosti. Ako bi ne bilo ob določeni uri zadostno število članstva navzočega, se vrši občni zbor-eno uro pozneje, ki je sklepčen ob vsakem številu. Pristop k občnemu zboru imajo vsi člani in članice Sokolskih društev, glasovalno pravico pa le oni delegatje, ki so bili na društvenih občnih zborih kot taki izvoljeni.

Sokolstvu. Pri odborovi seji dne 28. januarja 1923 je bila sprejeta sledeča resolucija: Ponovno naglašujoč državne, kulturne, socialne in narodne interese, ki jih ima pred očmi naša sokolska vzgoja, jemišejo zastopniki sokolskih žup iz vse države, zbrani na odborovi seji JSS dne 28. januarja 1923 v Ljubljani, poročilo o Sokolstvu besno

in taki krasoti brezplačno okrog.

Po polumern počitku odstopili smo po stari poti, po kateri so baje nekodaj vozili rudo, ki so jo pod vrhom Pece kopali v Mežiško dolino.

Cesta, ki je bila svoj čas vozna cesta, je danes popolnoma zarasla ter se kmalu izgubi nad prepadi v strme skale.

Po le slabo vidni stezi, ki služi pastirjem in ovcam smo med skalami in prodrom odstopali silno strmo ter v smeri Kotnikove domačije v dolini Tople v 1½ uri prišli do potoka in nad istim v par minutah do svojega izhodišča.

Tu nas je čakalo novo presenečenje vroča kava in mleko, maslo in kruh.

Besede so preslabe za dostojno zahvalo Kotnikovim, naj bo podčrtana na tem mestu hiši v ponos, bračku pa v trajen spomin.

Po kratkem počitku odšli smo od Kotnikove hiše v smeri prereza med Raduho in Ovsvo.

Po pastirskih stezah, po lepih gozdovih prišli smo v dobri uri do kmeta Čofate (pod koto 1760 m) ter od tu po gozdovih, senožetih in poljih mimo več kmetij odstopili do kmeta Lipolda v dolino Mežice.

Na velikem kupu ležali so tu mejni kamni, ki so jih do sedaj privlačali na avtomobilih.

Malo nad kmetom Lipoldom prite-

sovražni agitaciji nasprotnikov Sokolstva po naših posvetnih in samostanskih učiliščih in po cerkvah z ogorčeno obsodbo na znanje. Odbor JSS pozivlja vse bratske župe, naj javijo starešinstvu JSS vse konkretne slučaje te vrste in sklone, da pride to vprašanje kot posebna točka na dnevni red kot prva bodoče skupščine JSS. Zdravo!

Ivan Bizjak:

Kaj pomeni centraliziranje bolniških blagajn za pokrajinske denarne zavode?

Pred centralizacijo bolniških blagajn je bil rezervni kapital naložen na sedežu bolniških blagajn in prišel splošnosti v delno korist. Danes se vleče iz cele Slovenije denar v Ljubljano, a zanimivo je zasledovati, kje se je v pretekli dobi denar nalagal. Računski zaključek in izkaz imetja za leto 1921. zaključuje naložbeni denar s tekočimi obrestmi kakor sledi:

V poštno-čerkovnem zavodu v Ljubljani K 1.056.981,76, v mestni hranilnici ljubljanski K 848.431,12, Splošno kreditno društvo v Ljubljani (to je socialdemokratski denarni zavod) K 1.612.100,—; v mariborski eskomtni banki K 168,—, v inozemskih denarnih zavodih K 9.150,46.

Največja vsota je torej naložena v prid socialdemokratskim strankinim pristašem. V obrtni kreditni banki v Ljubljani ni niti vinarja, dasi so obrtniki bili tisti, ki so kapital zbirali. Ni samo krivično, da se je in se še steka denar cele Slovenije v Ljubljano, se isti denar še poleg tega nalaga v strankarsko podjetje, iz kojega se pomaga brusiti orožje proti obrtništvu. Pozabiti pa se ne sme, da igra v istem zavodu ravno ravnatelj okrožnega urada Kocmur glavno vlogo. Popolnoma jasno se torej vidi, na kateri mlin teče voda. Mi, obrtniki, imamo interes na tem, da se ta denar, za katerega moramo garantirati, isteka v obrtniške denarne zavode, ki nimajo drugega interesa, kakor omogočati razvoj obrti in trgovine, koja pride tudi neposredno v prid delavstvu. Zanimivo bi bilo zvedeti, od katerega zavoda si je izposodil okrožni urad za zavarovanje delavcev, štirinajstmilijonsko posojilo v preteklem letu, to je leta 1922. Ravnateljstva se tozadevno ni vprašalo. Obrtnik pa, kot uboga para, mora gledati, kako se denar, ki ga tako težko zasluži, v njemu nasprotnem interesu izrablja. Obrtniki, ali ni potreba tu železne metle?

Sedaj je čas, da prepričate bodoče poslance, naj posredujejo, da se ukine obrtništvu kakor delavstvu škodljiva centralizacija bolniških blagajn. Vpostavijo naj se večje okrožne bolniške blagajne in naj se po ceni upravljajo, kakor nekdanj. Mi obrtniki, nismo več voljni, da nas še nadalje tlačijo mora.

ka od meje cerkvice sv. Ane potoček Črna, ki se tu steka v Mežo.

Cesta vodi po eni strani v vas Črno, v nasprotni smeri pa v avstrijsko Železno Kaplo.

Utrujeni od dolge poti in vročine, smo polegali po sočni travi ob žuborečem potoku.

Ker je solnce le preveč nagajalo, znebili smo se neprijetnih oblaci, ter se v ledeno mrzli vodi dobro ohladili.

Domače občinstvo je neverjetno mrgalo z glavami; menda se niso videli junakov, ki bi bili taki vodi kos. Še trije granicarji so dolgo časa sumljivo gledali po nas, ter so jih o našem dobrem državljanstvu prepričale šele jugoslovanske cigarete.

Po izdatnem počitku pospeli smo se do župne cerkve sv. Jakoba občine Koprivna, ki je deloma že v Avstriji.

Lepa pot, ki jo je grenila le silna vročina in žeja, privedla nas je čez sedlo na štajersko stran, in od tu v velikih ovinkih proti dolini Savinje.

Ob 6. uri popoldne pričorakali smo v Solčavo ter zavili v prijazen Herletov hram.

Da smo po 15-urni hoji po dobri večerji tudi sladko počivali, tega ni treba poudarjati.

Obhod meje od Pece do Solčave je velezanimiv ter ga vsemu prijateljem in znancem prav toplo priporočam.

Prosveta.

Izredni občni zbor Filharmonične družbe v Ljubljani. Dne 13. t. m. se je vršil izredni občni zbor »Filharmonične družbe v Ljubljani«, ki je bil zelo številno obiskan. Predsednik »Filharmonične družbe« sodni svetnik Ant. Lajovic je v daljšem govoru podal zgodovinski razvoj Filharmonične družbe ter stoletno skupno delovanje ljubljanskih Slovencev in Nemcev v tem društvu. Šele ko je v letu 1872. nemški šovinizem začel silno naraščati, so bili Slovenci potisnjeni iz Filharmonične družbe in ista je postala nemško nacionalno žarišče v Ljubljani. Z ozirom na razne govorce v naših dnevnikih je bila predlagana in soglasno sprejeta sledeča resolucija:

»Filharmonična družba« je bila od ustanovitve 1808 do leta 1878. Slovincem in ljubljanskim Nemcem skupno torišče glasbenih prizadevanj. V 70. letih je naraščajoči nemški nacionalizem, podpiran po vladnem režimu Slovincem, stremeljem za svojo glasbeno kulturo, ogradil in onemogočil skupno delo in jih iztisnil iz društva. Ljubljanski Nemci so za časa Avstrije tvorili 20 do 25% ljubljanskega prebivalstva, kar pa je bila le umetna, po nemškem režimu vzdržana kolonija, kajti njihovo število je takoj po prevratu padlo na 2% prebivalstva, ki se je temu primerno tudi kršilo do tedaj izključno nemško članstvo Filharmonične družbe. Upoštevačoi staro pravno stanje, so Slovenci po prevratu stopili v društvo, ne da bi se bile kratile pravice v društvu se nahajajočih nemških članov in je bila s tem popravljena historična krivica, svoj čas storjena Slovincem ter društvo zopet vrnjeno svojemu prvotnemu namenu, gojiti glasbo na Kranjskem, od katerega namena se je društvo odtegnilo pod vodstvom nemških nacionalcev. Ker je Filharmonična družba danes važno kulturno društvo, stremeč z vsemi silami po povzdigu slovenske glasbene kulture in ker je sedanje stanje društva ustvarjeno na legalen in pravomočen način, zato društvo odločno odklanja vsako izpremembo, katera bi hotela društvo odtegniti sedanjemu plemenitemu namenu, služnemu jugoslovanski kulturi in ki bi iz njega hotela napraviti tisto, kar je društvo bilo pred prevratom, namreč iz njega tvoriti nemško nacionalno kulturno bojno postojanko, naperjeno direktno proti interesom slovenstva in s tem jugoslovanske kulture, naperjeno torej s tem direktno proti interesom naše države.« — Pri slučajnostih se je priglasil k besedi gospod Slavko Ravnik, ki je podrobno opisal, kako so bili leta 1878. iztisnjeni Slovenci iz odbora in od članstva Filharmonične družbe. Zavaroval se je pred očitkom z nemške strani, češ, da so Slovenci po prevratu ukradli Filharmonično družbo. To ni bila tatvina, ampak popolnoma naraven potek dogodkov, ki jih v polni meri opravičuje zgodovina družbe. Glasno je protestiral proti vsakemu spreminjanju današnjega položaja v društvu in izrekel željo, da bi bilo čuti ta protest današnjega občnega zbora, tako v Beograd kakor tudi daleč tja preko mej naše države, saj so današnji zborovalci nastopili samo kot branilci svoje lastne posesti. Po govoru g. Ravnika, ki je bil sprejet s frenetičnim aplavzom, je predsednik Lajovic zaključil lepo uspeli občni zbor.

IV. Pregelj, Azazel. Žalna igra v štirih dejanjih. Ljubljana 1923. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Cena Din 22, s poštino vred Din 23. Eden najboljših naših sodobnih pripovednikov Ivan Pregelj je spisal žalogro Azazel, ki obravnava svetopisemsko Marijo Magdaleno in njeno ljubezen do Juda in Ješne. Žalogro bodo predstavljali na ljubljanskem odru. Knjiga, ki je izšla v jako okusni opremi, se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ul. 54.

Charles de Coster, Ulenspiegel in Lam Dobrin, junaka veseljaka iz dežele flandrske. Poslovenila Oton Zupančič in Anton Debeljak. Prevodna knjižnica 9. zvezek. V Ljubljani 1923. Založila Tiskovna zadruga. Strani 552. Cena broš. knjigi Din 60, vezani Din 70, poština Din 3. To prvovrstno delo belgijskega pisatelja Karla Kostrija podaja v široko zasnovanih freskah žilavo borbo reformirane Flandrije proti tedanji španski nadvladi v tej državi (16. stoletje) ter občudovanja vredni odpor neustrašenih

svobodnikov proti nečloveški inkviziciji, ki je v svoji krvavi krutosti spretno in umetno predočena. Oseba proslulega Ulenspiegla, neugnanega pavlihe in dovtipnega kljukca, ter ogromna postava njegovega ješčega družabnika Lama Dobrina spajata v zaokroženo celoto vso bujno pestrost obilnih domislic in dogodkov, ki jih razvija neizčrpno pero priznanega pripovednika. Pristno godiševske burke se menjavajo z nečuvnimi nasilji verskega sodišča, prizori iz javnih hiš se vrstijo za vojaškimi čini, povest o tajinstvenem volkodlaku boste zasledovali z isto neutrudljivo pozornostjo kakor jahanje na čarovniški klek. Za kraljevskim samoskruncem, ki ljubi le samega sebe na svetu, srečata starega pohotneža, ki lovi nedorasle deklce; potem meniha, ki zbira bratovščino z kónskih žen in jih nage biča. Slične oblike zanimivih dejanj ne najdete izlepa v kateri drugi knjigi. Kdor je enkrat prečital »Ulenspiegel«, ga bo entoto rad vnovič in vnovič prebral. Knjiga, ki je izšla v jako okusni opremi, se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

Dnevna kronika.

Dr. Hešič pozvan na varšavsko univerzo. Beograjska »Politika« poroča, da je dr. Hešič, profesor na zagrebški univerzi, poklican na varšavsko univerzo, kjer bo predaval o jugoslovanski književnosti. Pokrajinska uprava v Zagrebu je zato dovolila dr. Hešiču dopust do konca tekočega šolskega leta.

Načelnik Adolf Ribnikar zopet imenovan. Pri intervenciji ljubljanskega pokrajinskega namestnika pri vladi, oziroma radikalni stranki, je prišlo na razgovor tudi vprašanje umirovljenja načelnika Adolfa Ribnikarja. G. Hribar se je pritožil, da je v tem izigrana glavna namera svoječasne premeštitve Ribnikarja v Zagreb, namreč odstranitev tega funkcionarja iz Ljubljane. Uvaževaje Hribarjevo zahtevo, je minister za socialno politiko najprvo premeščenenega in nato vpokojenega načelnika Ribnikarja imenoval za načelnika socialne politike pri pokrajinski upravi v Sarajevu. Ker pa ima oddelek za socialno skrbstvo že svojega načelnika, je nastal podoben slučaj, kakor svojčas v Zagrebu.

Invalid ustrelil uradnika za socialno skrbstvo. V pondeljek je v Zagrebu vojni invalid Matko Tkalič-Kukovič iz Koprivnice ustrelil šefa oddelka za socialno skrbstvo Ljubomira Cvitaša. Tkalič-Kukovič trpi že dolgo na neozdravljivi tuberkulozi ter je pod vplivom te bolezni izvršil že več dejanj, ki bi se zdravemu človeku ne mogla oprostiti. Tkaličev poklic je klesarstvo, katerega pa je opustil. Zadnjih devet mesecev se je zdrvil kot invalid na Brestovcu. Ker je bil bolan tudi na želodcu, je moral Brestovac zapustiti. Zahteval je od socialnega skrbstva, da mu mesto drugie preskrbi, kar pa je bilo težko. Cvitaš, ki je imel vso zadevo v rokah, ni mogel možu ustreči po njegovih zahtevah. Tkalič je sklenil, da ubije Cvitaša. Stopil je v njegovo pisarno, položil na mizo nek spis, urno potegnil samokres ter ustrelil Cvitaša dvakrat v glavo. Cvitaš se je zgrudil takoj mrtev na tla. Tkalič je nato zbežal, šele proti večeru se je posrečilo policiji ga izslediti. Nekaj dni preje je Tkalič ubil tudi svojo ženo in njenega 12letnega brata.

Dr. Rašnova bolezen. Iz izdane ga buletina je razvidno, da je zdravstveno stanje češkega finančnega ministra dr. Rašina neizpremenjeno resno.

Uradniški savez proti preganjanju uradništva. Uprava glavnega uradniškega saveza je sklenila za nedeljo v Beogradu posebno sejo, na kateri se bodo razmotrivali razlogi glede redukcije uradništva ter glede nasilnega odpuščanja in premeščanja državnih uradnikov.

Konferenca glede Južne železnice. Pod predsedstvom Nikole Pašiča se je nadaljevala 13. tm. razprava o Južni železnici. Seje so se udeležili pomočnik prometnega ministra Avramović, dr. Rybač in dr. Todorović. Največ se je razpravljalo o načinu izplačila letnih anuitet za nakup omrežja Juž. železnice v naši državi. Definitiven sklep še ni storjen, ker še niso dospete informacije o stališču avstrijske in madžarske vlade. Glavna konferenca o tem vprašanju pa se bo

vršila v Rimu, kamor pošljejo vse prizadete države svoje delegate. V Rimu so se predposvetovanja o Južni železnici že pričela.

Ponočni napad na Cirilovo tiskarno v Mariboru je dobrodošel povod klerikalnemu tisku za nove nesramne izpade proti organizaciji jugoslovanskih nacionalistov. Klerikalna gospoda, ki ima upravičen strah pred mladim nacionalnim pokretom, ki obsega omladino Jugoslavije brez razlike plemen in strank, bi rada to gibanje zatrla in zadušila. Naha pa se v veliki znoti, nacionalno gibanje korenini v nacionalnem idealizmu, je zdrav odpor proti korupciji v državi. Vsebinska tega gibanja ni razbijanje po ulicah, o tem se bodo klerikalci imeli gotovo še priliko podučiti, kedar ne bodo smeli več razdirati države in blatiti nacionalne časti nekaznovano.

Silen požar. V neki tržaški palači je izbruhnil v četrtem nadstropju silen požar. Predno so prihiteli gasilci, je že švigal visok plamen skozi streho. Vsled silne burje je bila kmalu vsa streha v ognju. Škoda znaša več tisoč lir. Vzrok požara ni znan.

Komunistični kurir aretiran. V Beograd so pripeljali Leona Cispija, ki ga je aretirala mariborska policija. Obsojen je, da je izvrševal komunistično kurirsko službo med Dunajem in raznimi mesti Jugoslavije. Preiskavo nadaljujejo v ministrtvu za notranje zadeve.

Slepca ozdravil. Zdravnik dr. Edvard A. Morgan v Patersonu je izvršil čudovito operacijo na očeh 18-letnega Alfreda Lenanoviča iz Lindhursta. Vsled razstrelbe male bombe je mladenič lansko leto izgubil vid ter popolnoma oslepel. Dr. Morgan je nadomestil njegove oči z onimi mladeste prešičke. Pred nekaj dnevi je zdravnik odstranil vezi in se prepričal, da bode deček v kratkem popolnoma ozdravel.

Oralni stroji za Rusijo. Pred kratkim je prispel v Carigradsko pristanišče ameriški tovorni parnik »Clontarf«, ki je vozil 1000 oralnih strojev za Rusijo. Parnik je plul v Novorossisk, od koder bo sovjetska vlada razposlala oralne stroje po raznih krajih države, da bodo pripravljeni, kakor hitro bo vreme omogočilo oranje.

Požar v tržaškem vzorčnem sejmu. V pondeljek ponoči je nastal ogenj v vzorčnem sejmu pri sv. Andreju v Trstu. Požar se je vsled burje hitro razširil ter vpepelil tri četrtine vseh paviljonov. Bližnji prebivalci so preplašeni zbežali na prsto. Gasilci in vojnaki so ogenj pogasili šele jutraj. Škoda se ceni na en milijon lir.

Tatinski hlapec. Adam Valičnik, hlapec pri ljubljanskem sodavičarju Gašperju Boltetu, je ukradel svojemu gospodarju ročno blagajno s približno 70.000 kronami ter se odpeljal v Karlovec, kjer so ga aretirali. Pri njem so našli še 23.804 krone in raznega blaga, katerega si je nakupil z okradenim denarjem.

Vlak je povozil med Trbovljami in Zagorjem mizarja Tauferja. Našli so ga šele v pondeljek popolnoma razmesarjenega.

Nov strokovni list. V Celju je začel izhajati nov strokovni list »Gostilničarski List«, strokovno glasilo »Zveze gostilničarskih zadrug za slovensko Štajersko, Prekmurje in Mežiško dolino v Celju.«

Kmetijski pouk po deželi. Oddelek za kmetijstvo priredi v drugi polovici meseca februarja t. l. sledeče poučne tečaje in predavanja na Štajerskem: V nedeljo dne 18. II. 1. v Šmartnem pri Slovenjgradcu, o pospeševanju kmetijstva potom organizacije, okr. ekonom Wernig. 2. V Ormožu, o govejih nasmah, živin. inštruktor Zupanc. 3. v Skokih v Šoli ob 14. uri, o obdelovanju polja, okr. ekonom Štrekelj. 4. V Bakovcih v Šoli ob pol 14. uri, o splošnem kmetijstvu, okr. ekonom Vojsk. 5. V Korošcih ob 14. uri, o uporabi umetnih gnojil, o izboljšanju pašnikov, pom. okr. ekonom Pavlinca. V pondeljek dne 19. II. Pri Sv. Lovrenou na Dravskem polju v mlekarni, o mlekarstvu in o kmet. knjigovodstvu, živin. inštruktor Zupanc. V nedeljo dne 25. II. 1. V Družmirju, o pridelovanju krme, o živinoreji, okr. ekonom Wernig. 2. V Prihovi v Šoli ob 9. uri, o gnoju in gnojnjcu. Po predavanju praktični pouk o negi sadnega drevja in o režnji trt, pom. okr. ekon. Štamberger. 3. Pri Sv. Petru na Medvedovem polju ob 9. uri pri g. Verku, o živinoreji, o izboljšanju hlevov in gnojšč, živinor. inštruktor Zu-

Olga Fastrova:

Kako se mora obnašati dobra žena.

(Iz češčine.)

Predvsem si zapomnite, da morate kazati svojemu možu na celem življenjskem romanju, da je on izmed vseh najbolj bistroumen, najbolj moder in da razume vse najboljše ter da ga ljubite nad vse. Svojo ljubezen morate kazati z zadovoljno udanostjo pri izpolnjevanju zakonskih dolžnosti, naj je vaše razpoloženje ali zdravje kakoršnokoli. Obenem pa se morate kazati napram možu vedno kar najboljše, naj godrnja ali se čemeri kakorkoli. On lahko godrnja — vi ne smete.

Zjutraj nikar ne polegajte in ne nadlegujete svojega poveljnika s kakimi nepristojnimi neznostmi; temveč vstanite zgodaj in tihno tako da ga ne prebudite in idite v kuhinjo, nakar mu prinesite v določen čas k postelji zajtrk in časopise. Njegova mama in gospodinja ste mu tudi tako stregli, ko je bil še samec. In če bi mogoče zahtevali od njega, da bi zajtrkoval pri mizi oblečen, bi si mislil, da ga tiranizirate. Če proti večeru ali v noči kaditi mu ne recite ničesar, temveč dihaite radevolje z dimom prepojen zrak; in če vam prežge prevlake pernic, katere ste šivala kot dekle nekoliko tednov, se raditega samo veselo zasmejte in recite, da ni nič hudega.

Ne zahtevajte, da bi vas vaš mož pri odhodu od doma ali pri prihodu pozdravil; zapomnite si, da lahko zahteva podobno pažnjo samo tuja žena, nikoli pa lastna.

Ne zahtevajte nikdar od moža poljuba, temveč čakajte vedno pozorno, dokler se njemu ne zljubi vas poljubiti.

Da bi hodil vaš mož pravočasno k jedi, ne smete zahtevati, temveč sušite

z veseljem in z navdušenjem obed na štedilniku dve, tudi tri ure, dokler se ne prikaže vaš poveljnik. Ne zmenite se, če se medtem izprehaja z gospodičnami, mesto da bi šel k obedu, bil je vajen na to že kot samec, in bila bi tiranija, če bi ga hoteli motiti v njegovih ustajenih navadah.

Kuhajte vedno le možu priljubljena jedila, in sicer tako kakor njemu ugajajo, ne vam. Ne jokajte, če se mož nad jedilom namrdne ali če celo odrine jezno krožnik, temveč ga prosite pokorno odpuščanja in tecite takoj speči v kuhinjo kaj boljšega. Sploh mu servirajte kar največ mogoče, kajti pot k moževemu srcu pelje, kakor znano, skozi želodec.

Ne pozabite, da se žrtvujejo nekateri možje za družino tako, da se od požrtvovalnosti čudom ne pretržejo, in to morate prepričati. Raditega morate vedno reči soprogu: »Le kaditi! Le pij! Le privoščiti si, Jožko! — Privoščite mu, če se nahaja celi večer izven doma, saj »mora priti med ljudi«. Doma bi poneumnil, kajti — priznajte! — Kakšna pa je zabava z lastno ženo? — Vam seveda ni treba hoditi med ljudi in naredite boljše, če sedite vsak večer sama doma in popravljate soprogu perilo in nogavice, ali če razmišljate, kaj mu drugi dan dobrega skuhate, kajti v glavnem vas je raditega vzel.

Če ste bolna, ne tarnajte in ne polegajte, ker pokazate na ta način, da ste omehkužena in cmerava. Če pa manjka soprogu le kaj malenkostnega, ga obžalujte kar najbolj, strežite mu in ga obškakujte in v glavnem skrbite, da si čim bolj odpočije in poleži. Če vaše dete joka ali kriči, ga vrzite iz sobe, da ne bode motilo ateka.

Kar se tiče denarja, izhajate s soprogom najlažje, če sploh nočete od nje ničesar sprejeti. Vsaka pridna žena ima toliko dote, da zadostujejo obresti za izdrževanje cele domačije in za ob-

leko. Če pa nima take dote, tedaj mora imeti vsaj tak poklic, da si zasluži za celo domačijo in za vse svoje potrebe. Vse moževe dohodke prepustite njemu za njegovo privatno uporabo s priznanjem, da pivo, vino, cigarete, cigare, karte, biljard niso po ceni. Soproga, katera ima svoj poklic, žrtvuje kot prava soproga ves svoj izvenslužbeni čas blagru svojega moža: po prihodu iz urada z veseljem pospravlja, kuha, univa, pere. Saj je žena, in ženo to diči. Nikdar ji ne pride na misel, da bi ji soproga kak način pomagal. On je utrujen, in mora si leči na zofo, kajti zvečer mora še v kavarno ali gostilno dočim mora ona — kakor je zgoraj rečeno — ostati doma. Pridna žena sploh ne nalaga možu nikakih dolžnosti, ker si je svesta, kako redki so sedaj možje; raditega je blažena, da ima enega izmed njih. To samo ob sebi zadostuje.

Skoro je sramota priznati, ali kaj pomaga: na svetu so res še žene, katere si predstavljajo, da mora mož vzdrževati domačijo in da je tudi dolžan kupovati ženi obleko. To so gluposti, to se nahaja samo v zakoniku; dela pa se tako v Ameriki. V Evropi pa razumna žena tega ne sme zahtevati. Te zaostale in nenasitne soproge si predstavljajo, da jim mora dati mož za preskrbo rodbine toliko, kolikor je potrebno in si obdržati za sebe le toliko, kolikor ostane, in če ne ostane ničesar, torej nič. Če ste že tako nesrečna, da niste imela milijonske dote in da nimate svojih dohodkov, ne bodite vsaj tako neskromna. Bodite zadovoljna, če vam da za vas in za dva otroka polovico svojih dohodkov in sam si obdrži za svojo uporabo tudi polovico. Če ima dohodke posebno majhne, mu pustite za pivo, cigare itd. (možje imajo mnogokrat še druge izdatke, o katerih žena ne more in ne sme zvedeti.) Najmanj tri petine in zadovoljite se za sebe in otroka z dvema petinama. To za-

dostuje! Če pa ne zadostuje, kuhajte torej otrokom in sebi le krompir ter zavrelico cikorijske; meso in druge boljše stvari kuhajte le soprogu. Na ta način prihranite mnogo.

Ne zahtevajte od svojega soproga nikdar obleke in klobukov; kupite si jih vedno za svoj denar, ali pa prosite svojo mamo, da vam da za nje. Če nimate denarja, niti mame, si prešivajte obleko, katero ste dobila doma k poroki, celo življenje. Pridni ženi to zadostuje — glej zadnji odstavek feuilletona.

Na darila in podobne pažnje pridna soproga sploh ne reflektira, temveč samo »prijateljica« — na katero, seveda, tak soproga z darilom nikdar ne pozabi. Dobra žena se zadovolji s tem, da ji je dal soproga sebe — to je že samoobsebi dosti veliko darilo.

Če se zabava vaš soproga z drugimi ženami, vas to nič ne briga, ne zmenite se za to. Nikdar ne odpirajte in ne čitajte ljubavnih pisem, katera pridejo na njegov naslov pomotoma domov; če najdete v žepu po nerodnosti kako odprto pismo, ga vtaknite nazaj in molčite. — Toda ne sme vam priti na misel, da mu vračate na isti način! Za pošteno soprogo se ne spodobi, da kokekira z drugimi možmi, poštena gospa ostane zvesta in vdana svojemu možu do smrti, četudi je njen mož Don Juan in če jo zanemarja ne vem kako.

Sploh se potrudite, da svojemu možu v vsem in povsodi kar najbolj postrežete, toda od njega ne zahtevajte nikoli ničesar. Če pa se bode hotel od vas ločiti, ne zahtevajte od njega niti groša, temveč mu še pridajte.

Svojo vzornost dovršite, če unrete najpozneje pet let po poroki. Za to naj poskrbi vsaka dobra žena, sicer si lahko pripiše posledice sebi.

panc. 4. Pri Sv. Benediktu ob 8. uri v šoli o izboljšanju kmetijstva, okr. ekonom Štrekelj. 5. V Dekleževju v občinskem uradu ob pol 14. uri. o izboljšanju hlevov in o živinoreji, okr. ekonom Vojsk. 6. V Kraščah ob 14. uri, o izboljšanju travnikov, o izbiri plemenjakov, pom. okr. ekonom Pavlica.

Kje se pridelava največ koruze? Pravi ameriški pridelalec je koruza. Pred odkritjem Amerike niso poznali te vrste žita ostali deli sveta. V Združenih državah se pridelava letno toliko koruze, da lahko krijejo z njo tri četrtine sveta. Glavna koruzna cona se razteza od države Ohio proti zapadu do reke Misouri. Največja koruzna žetev je bila 1920, ki se je cenila na 2150 milijonov dolarjev. Od vse koruzne letine porabijo za krmljenje prešičev 40%, konjev 20% in goveje živine 15%. Ljudje jo porabijo za svojo hrano 10%. Med leti 1905 in 1914 se je izvozilo na Angleško skoro eno tretjino ameriške koruze. Argentinijska, tudi kot velika koruzna deželja, je oddala od 1910 do 1920 skoro dvakrat toliko koruze kot Zedinjene države. Ko so prišli belokožci v Ameriko, so se učili od Indijancev pridelovanje koruze. Ko bi ne bili naleteli na te vrste žita, bi morali lakote poginiti.

Omejitev carine prostega uvoza potrebnih za industrijo in obrtnike. Trgovska in obrtniška zbornica opozarja vse industrije in obrtnike na novi razpis Generalne direkcije carine št. 5521 z dne 31. januarja t. l. s katerim se znatno omejuje določbe navedbe C. br. 61602 z dne 23. septembra 1920, o carine prostem uvozu potrebnih za industrijo in obrt. Po novi naredbi smejo carinarnice na podlagi predloženih uverenj carine prosto odpremiti samo predmete, ki so obseženi v točki 1 in 2 navedbe C. br. 61602. Ti predmeti so parni kotli z vso pripravo za stalne in premične parne stroje ter vsi stroji in vsi motorji, ki se gibljejo s kakoršnokoli silo in njih deli. Za uvoz vseh ostalih predmetov iz prvega poglavja točka 3, 4, 5, 6 in 7 ter iz drugega poglavja točka 1, 2, 3 in 4 se bo od sedaj naprej carine prosti uvoz zahtevalo predhodno odobrenje Generalne direkcije carin v Beogradu. Pod te točke spadajo transmisije, transformatorji, akumulatorji, električne cevi in kabli, aparati in orodje za industrijo, kmetijstvo in obrt, sesalke in mostne tehnične, mazilna olja, plinovno olje, nafta in bencin, premog, dalje stavbeni material, inštalacijski material, pomožni kemični mate-

rijal in surovine za predelavo. Glede vseh teh predmetov se morajo zainteresirani obrniti potom pristojne carinarnice, kjer nameravajo izvršiti carinjenje s prošnjo na Generalno direkcijo carine. Prošnji je priložiti 1. predpisano potrdilo pristojne trgovske zbornice. 2. uverenje V. oddelka, ministrstva trgovine in industrije v primeru, da se uvažajo predmeti iz drugega poglavja navedbe C. br. 61602 ter 3. originalne fakture z navedbo, v kakšno svrhu se namerava uporabiti uvažene predmete. Za uvoz polizdelkov iz točke 5. drugega poglavja veljajo še nadalje dosedanji predpisi.

Sadjarstvo in vrtnarstvo društvo za Slovenijo v Ljubljani. Sadjarstvo društvo se je dne 2. februarja t. l. na svojem obilno obiskanem občnem zboru preimenovalo v »Sadjarstvo in vrtnarstvo društvo«. S tem se je napravil važen korak v dosedanji organizaciji tega društva, saj potrebuje vrtnarstvo prav ta-

ko krepkega pospeševanja kakor sadjarstvo. Vsak kdor se peča z vrtnarstvom, goji tudi sadno drevje, tako da je v vsakem pogledu upravičeno, da se ti dve gospodarski panogi skupno pospešujeta. Pozdravljati moramo tedaj idejo, da je razširilo sadjarsko društvo svoj delokrog tudi na vrtnarstvo. S tem se je izpolnila želja vseh naučnih prijateljev našega vrtnarstva in sadjarstva. Razširjeno društvo bo vsestransko vplivalo na povzdigo teh dveh panog in sicer s tem, da bo budilo in širilo smisel za gojenje sadnega drevja, za pridelavanje vrtnih zelenjad, cvetlic in semenja. Skrbelo pa bo tudi za bolj uspešen gospodarski razvoj obeh strok, in olajšalo članom dobavo sadjarskih in vrtnarskih potrebščin. Hoče pa tudi s pomočjo sadjarstva in vrtnarstva vplivati na olajšavo kraja in doma. Društvo bo skušalo doseči svoj smoter z izdajanjem društvenega glasila »Sadiar in vrtnar«.

Prirejalo bo predavanje, strokovne tečaje, poučne izlete, sadne in vrtnarske razstave. Ustanavljalo bo drevesnice in druge vrtnarske naprave. Društvo hoče pomagati članom s pridelovanjem in oddajo sadnega drevja, vrtnih semen, sadik in lepotičnih rastlin, pa tudi s preskrbo vrtnarskih potrebščin, zlasti vrtnarskega orodja, umetnih gnojil, in sredstev za zatiranje sadnih in vrtnih škodljivcev. Pomagati hoče tudi z napravo vzornih načrtov za vrtove in sadne nasade. V svojem načrtu ima tudi ustanovitev in vzdrževanje vrtnarske šole in posredovalnice za sadno trgovino. Slednjič bo društvo zastopalo vse sadiarske in vrtnarske interese napram oblasti in pri zakonodaji. Te lepe in važne naloge bo moglo društvo uspešno izvrševati v tem slučaju, ako bo našlo dosti odmeva in zaslombe v društvenih članih. Društvo bo razvilo svoje delovanje po vsi Sloveniji in bo ustanovilo podružnice po

Zahvala.

Ob priliki prebriske izgube našega nepozabnega očeta, gospoda

Anton-a Kunej

izkazalo se nam je toliko iskrenega sočutja, da ni mogoče izreči vsakemu posamezniku naše zahvale. Zato se zahvaljujemo tem potom onim, ki so dragega pokojnika spremili v tako veličastnem številu na zadni poti, posebno njegovim mnogobrojnim tovarišem gasilcem iz Rajhenburga, Krškega (z godbo), Vidma, Brežic, Sevnice, Loke, Radeč in Trbovelj. — Nadalje izrekamo zahvalo čast. duhovščini, zdravniku gosp. dr. Škof-u, prečast. gosp. župniku Tratniku za njegove v srce segajoče besede ob odprtem grobu, rajhenburškim pevcem za ganljivo žalostinko, vsem darovalcem krasnih vencov in končno onim, ki so nas pismeno ali ustmeno tolažili v teh bridkih urah.

Stolovnik pri Rajhenburgu, dne 15. februarja 1923.

Žalujoči ostali.

Ustanovljena 1864. Hranilnica mestne občine Celje Ustanovljena 1864.

52-3

V lastni palači pri kolodvoru.

Stanje hranilnih vlog K 42.000.000. Vrednost rezervnega zaklada K 8.000.000.

HRANILNE vloge, ki se sprejemajo od usakogar, uživajo najpopolnejšo varnost in ugodno obrestovanje. Poštne položnice strankam brezplačno na razpolago. Rentnino plačuje zavod iz svojega.

SPREJEMA tudi v varno shrambo od strank in sodišč razne vrednostne papirje, vložne knjižice i. t. d. Daje v najem PREDALE v svojih safeblagajnah, tako, da obdrži ključ stranka sama.

OSKRBUJE svojim vložnikom prodajo in nakup vseh vrst vrednostnih papirjev itd. Izvršuje za nje tudi inkaso in druga denarna opravila najkulantneje. IZPLAČILA v inozemstvu izredno ugodno in promptno.

Posojila vseh vrst pod najugodnejšimi pogoji. Brezplačna pojasnila in strokovnjaški nasveti v vseh denarnih prašanjih.

vseh važnejših krajih, kjer se bo zglasilo zadostno število članov. Na ustanovitve in smoter novega društva opozarjamo vse številne prijatelje sadjarstva in vrtnarstva s pozivom, da se pridružijo in pomagajo k povzdigi teh lepih in važnih panog našega gospodarstva. Društveno glasilo »Sadiar in vrtnar« izide koncem meseca februarja t. t.

SVANTEVITOVO SVETIŠČE NA RUJANI.

V zadnjem času se je posrečilo nemškemu arheologom izkopati razvaline največjega svetišča severnih Slovanov. Na severovzhodnem rtu otoka Rujana (Rügen) sredi utrjenega mesta Arkone se je dvigala ogromna četverooglasta zgradba, svetišče boga Svantovita. Danski zgodovinar Saxo Grammaticus, ki popisuje padec Arkone leta 1168, pripoveduje, kako je svetišče visoko ležalo nad morsk gladino, da ga niso mogli doseči strelji največjih strelnih strojev. V tem spisu popisuje Grammaticus podrobno svetišče in pravi, da je bilo zgrajeno iz lesa. Delo je bilo nmetniško. V svetišču je stal kip božanstva. Notranjost svetišča je bila strogo tajna, v njo je vodil samo en vhod in skozi njega so imeli vstop le svečeniki.

»V notranjosti«, piše Saxo, »je stala soha božanstva, orjaški leseni kip, veliko večji od naravne velikosti, s štirimi glavami in štirimi vratovi, od katerih sta gledale dve naprej in dve nazaj. Brača je bila tako obrezana in lasje pristriženi kakor jih Rujanci obično nosijo. V desnici je držal rog za pijačo, izdelan iz različnih kovin. Ta rog je moral svečenik vsako leto napolniti in z ozirom na to, koliko tekočine je vsako leto iz njega izhlapelo, je prorokoval, kaka bode letina. Z levico je bil bog podprt v bok, tako, da je tvoril lok. Obleka mu je segala do golenic, ki so bile izrezane iz različnega lesa in so bile tako umetno vsajene v kolena, da je človek mogel opaziti sestavno črto le, če jo je natančno ogledal. Noge so stale na tlaku, njihovo podnožje, ki je bilo vzdano v zemlji, se ni videlo. Nedaleč od kipa so vesele uzde in sedlo ter še več drugih insignij božanstva, med njimi orjaški meč, katerega nožnica in držaj sta bila umetniško izdelana iz srebra.

Enkrat na leto, za časa žetve, je proslavilo celo prebivalstvo otoka venko svečanost. Prineslo je živalske žrtve, nato je sledilo svečano pirovanje, kakor je predpisoval obred. Svečenik, ki je proti navadi naroda nosil dolge lase in brado, je šel na predvečer slavnosti v svetišče; a je moral pri tem paziti, da v svetišču ne diha, ker tega božanstvo ne prenese. Kakor hitro se

je hotel oddahniti, je moral iti k vratom. Drugi dan je svečenik vzel bogu rog iz roke. Ako se je tekočina posušila, je prorokoval sušo in svetoval narodu, da varčuje z vodo; ako pa je še kaj tekočine ostalo, napovedoval je dobro letino. Ostalo je izlil bogu pred noge kot žrtev. Novo napolnjeni rog je vzdignil, nazdravil božanstvo in v svečanem govoru prosil blagoslov za sebe, meščane in zemljo, da bodo imeli vsi srečo v miru in v vojni.

Po tej molitvi je moral na en mah hitro izprazniti rog. Potem ga je iznova napolnil in dal bogu zopet v desnico.

Bog Svantovit je imel tudi konja belca, na katerega je moral paziti svečenik. Svečenik ga je moral ponoči večkrat zajahati proti sovražnikom vere, a drugi dan je bil konj zopet privezan v hlevu.

Na dan zavzetja Arkone so Danci razrušili slavno slovansko svetišče. Kralj Valdemar je ukazal dvema danskima plemenitašema Esbernusu in Sumu, da posekajo božji kip. Raztrgala sta zastore, delavcem sta pa ukazala, da s sekirami razsekajo noge kipu od spodaj. Opomnila sta jih pa, da naj se čuvajo, da se komu kaj ne zgodi. Slovanski prebivalci so z osvojiteljmi obkolili svetišče ter čakali, kaj se bo zgodilo. Želeli so, da bi se skrunilec kaj pripetilo, da bi tako slovanska vera dobila nove hrane. Kip se je prevrnil; a nikdo se ni ponesrečil. Tedaj je pobežnil iz kipa zli duh v podobi vrana ter izginil izpred oči navzočih.

Po zahtevanju učenjakov je pripovedovanje Saxa Grammatica znanstveno avtentično, našli so v onih krajih mnogoštevilne miniaturne večglave kipe slovanskih bogov.

Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna v Celju. Odgovorni urednik: Lic. Edvard Šimic.

Priporoča se brivnica M. Bukovčan

Celje — Kralja Petra cesta 27 — Celje vsem, posebno bratom beguncem. 1

Učenec

krepak dečko, dobre vzgoje se sprejme pri Z. KRAJNC, trgovina barv, Celje.

Križevska opekarna A. LUMIR & DRUG, LJUBLJANA nudi vsakovrstno prima opeko

po konkurenčnih cenah. 11-1 Pisarna: Ljubljana, Prule 19.

JETIKA!

Dr. Pečnik ordinira izven torika in petka vsak dan v Št. Jurju ob juž. žel. za jetične. Čitajte njegove 3 knjige o jetiki.

Ivan Mastnak

Celje Kralja Petra c. 15 Celje

priporoča za nakup lastno izdelanih površnikov, oblek, posameznih hlač 10 itd. za gospode in dečke. 6

IVAN MASTNAR

CELJE Kralja Petra c. 15

priporoča svojo zalogo prvovrstnega sukna, hlačevine ter vseh krojaških potrebščin itd. 10-6

Obl. konc. posredovalnica za promet z realitetami:

Anton P. Arzenšek

CELJE Kralja Petra c. 22 CELJE

Posreduje pri prodaji ozir. nakupu zemljišč, hiš, vil, gradov, velikih in malih posestev, industrijskih podjetij itd., itd. vestno in točno. 45-35

Na prodaj je po zelo nizki ceni približno

200 novih oken

brez šip, v velikosti 80 x 120 cm pri Upraviteljstvu zdravilišča Dobrna pri Celju. 327 2-1

Dežnikarna Jos. Vranjek

Slomškov Celje Pred farno trg 1 cerkvi

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov domačega izdelka po najnižjih cenah. Sprejema in izvršuje vsa po-204 pravila točno in solidno. 10-2

Hiša

s trgovino v Motniku se proda. Trg. lokal, 3 sobe, kuhinja, klet, ledenica, vrt in sadonosnik, sredi trga, cena K 500.000.—. Naslov da K. Breznik, 3-3 Celje, Dolgopolje 1.

Očiščeni semenski oves

po Din 3'80 (K 15'20) za kg ima v zalogi

Blagovni oddelek Zadr. Zveze v Celju.

Vabilo na občni zbor

Nabavljalne zadr. javnih nameščen. in upokojujencev v Celju r. z. z. o. z., ki se vrši v smislu § 21 zadr. pravil v soboto, dne 3. marca 1923 ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma v Celju.

Ako ob tej določeni uri občni zbor ne bo sklepčen, se vrši v smislu § 27 zadr. pravil drug občni zbor z istim dnevnim redom pol ure pozneje.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Pretresanje in odobrenje letnih računov, bilanc itd., razdelitev prebitka, podelitev absolutorija načelstvu in nadzorstvu.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Predlogi.

Celje, dne 6. februarja 1923.

Načelstvo.

POSODJILNICA V CELJU

Stanje hranilnih vlog
čez K 70,000.000—

Narodni dom (na oglu v pritličju)

Stanje hranilnih vlog
čez K 70,000.000—

Sprejema hranilne vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje od 1. jan. 1923 naprej po 5% brez odpovedi, 5½% do 6% z odpovedjo, večje stalne naložbe in naložbe denarnih zavodov po dogovoru.

Obavlja vse denarne, kreditne in posojilne transakcije najkulantneje.

Specerijsko blago nakupite po najzmernejših cenah pri tvrdki:

Anton Fazarinc, Celje

50-6

Krajca Petra cesta 27.

Istotam prvovrsne kranjske klobase.

URADNO PREDPISANE

VSTOPNICE

za razne veselice, gledal. predstave, koncerte in druge prireditve se dobe v vsaki množini blok (100 list.) paginiran
po 3 Din

v Zvezni tiskarni v Celju

Prometni zavod za premog

d. d. v Ljubljani
prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanški in trboveljski premog

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno la. čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete.

Naslov:

Prometni zavod za premog
d. d. centrala v Ljubljani, Miklošičeva c. 15/II.
Podružnica v Novem Sadu (Bačka).

24-4

Največje, domače elektrotehnično podjetje:

ELIN družba za elektrotehnično industrijo d. z o. z.

Elin gradi električne centrale in omrežja;
Elin proizvaja in dobavlja vse električne stroje in elektrotehnične aparate in izdelke;
Elin projektira brezplačno vse naprave in obrate, ki so v zvezi z elektriko.

1321 25-24

Tehnične pisarne in zaloge:

Ljubljana, Dunajska cesta,
Palača Ljublj. kreditne banke.

Maribor, Vetrinjska ul. 11.

Oglejte si
manufakturno
trgovino

J. KUDIŠ

Gaberje št. 3

(gostilna Plevčak) nasproti Mestnega mlina

NA DROBNO!

55 50-6

NA DEBELO!

PRIPOROČA

svojim cenjenim odjemalcem veliko množino inozemskega blaga kakor sukno za moške in ženske obleke, cefir, šifon, vse krojaške potrebščine ter raznovrstno manufakturno blago po zelo

nizkih cenah.

Ustanov. leta 1899.

R. SALMIČ-CELJE
(NARODNI DOM)

Ogromna zaloga vsakovrstnih ur, zlatnine, srebrnine, briljantov, optike, očal itd. Najnižje konkurenčne cene. Popravila točno in zanesljivo. Kupujem staro zlato in srebro.

Zahvala.

Za vse izkazano sočutje o priliki naše pretežke izgube izrekamo najsrčnejšo zahvalo.

Rudolf Orel, major v p.

Dr. Avgust Schurbi.

DEVIZE
NAKAZILA

VALUTE
AKREDITIVI

SLAVENSKA BANKA D./D. PODRUŽNICA CELJE
Ljubljana • Zagreb • Beograd

Stanje vlog K 1,000,000.000—
Kapital in rezerve K 200,000.000—

VLOGE **5 1/2 0/0** DNEVNO

vezane 30 dni

VEČJE DALJE VEZANE VLOGE PO DOGOVORU